

**CURTEA SUPREMĂ
DE JUSTIȚIE**

DECIZIE

cu privire la respingerea recursului declarat de către Radu Talmațchi,

în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de către Arcadie Cernobai împotriva Radu Talmațchi cu privire la încasarea datoriei, a dobânzii de întârziere și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii din 12 noiembrie 2024 a Curții de Apel Chișinău

*(Dosarul nr. 2r-534/24
NR. PIGD 2-20120927-01-2r-31122024)*

Consecințele neînlăturării neajunsurilor cererii de apel. Apelantul nu a îndeplinit indicațiile instanței de apel din încheierea prin care nu s-a dat curs cererii de apel emisă în conformitate cu art. 368 alin. (1). Neprezentarea în termen a dovezii de plată a taxei de stat și cererii de apel motivate.

Judecătoria Chișinău, sediul Centru, jud. A. Brăgaru,
Curtea de Apel Chișinău, jud. A. Panov, A. Malii, N. Mămăligă,

14 mai 2025

Textul corespunde originalului

Examinând în lipsa părților recursul depus de Radu Talmațchi,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stela Procopciuc, *Președinte,*

Gheorghe Stratulat,

Oxana Parfeni, *judcători,*

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. 30 septembrie 2020, Arcadie Cernobai a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Radu Talmațchi cu privire la încasarea datoriei, a dobânzii de întârziere și compensarea cheltuielilor de judecată.

2. Prin hotărârea din 01 august 2024 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a admis cererea de chemare în judecată înaintată de Arcadie Cernobai împotriva lui Radu Talmațchi. S-a încasat de la Radu Talmațchi în beneficiul lui Arcadie Cernobai datoria rezultată din recipisa din 23 septembrie 2018 în mărime de 310 000 de lei, dobânda de întârziere pentru perioada 30 octombrie 2018 – 25 iulie 2024 în mărime de 280 896,10 lei și cheltuieli pentru asistență juridică în mărime de 1 000 de lei. S-a încasat de Radu Talmațchi în beneficiul statutului cheltuieli de judecată formate din taxa de stat în mărime de 17 726,88 de lei. S-a admis cererea reprezentantului reclamantului, avocatul Timotin Lilian privind asigurarea executării hotărârii. S-a aplicat sechestru pe bunurile mobile și imobile, inclusiv mijloacele bănești ce aparțin lui Talmațchi Radu în limita valorii acțiunii admise în mărime de 590 896,10 lei (vol. II, f.d. 90, 96-104).

3. La 22 august 2024, Radu Talmațchi a depus cerere de apel nemotivată împotriva hotărârii din 01 august 2024 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru (vol. II, f.d. 93 recto-verso).

4. Prin încheierea din 02 octombrie 2024 a Curții de Apel Chișinău nu s-a dat curs cererii de apel declarate de Radu Talmațchi împotriva hotărârii din 01 august 2024 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru. S-a acordat apelantului Radu Talmațchi termen de 10 zile calendaristice din momentul primirii copieii de pe încheierea în cauză pentru depunerea unei cereri suplimentare de apel, cu indicarea motivelor de fapt și de drept pe care se întemeiază apelul, prezentarea copiilor de pe cererea de apel suplimentară într-un număr egal cu numărul participanților la proces, precum și prezentarea originalului dovezii de achitare a taxei de stat în mărime de 15 067,85 de lei. Totodată, i s-a explicat apelantului că în caz dacă nu va lichida neajunsurile indicate, cererea de apel va fi restituită, în corespundere cu prevederile art. 369 alin. (1¹) din Codul de procedură civilă (vol. II, f.d. 110-112).

5. Conform avizului de recepție a trimiterii poștale DS8020360727AS, încheierea din 02 octombrie 2024 a Curții de Apel Chișinău a fost comunicată apelantului Radu Talmațchi la 23 octombrie 2024 (vol. II, f.d. 114).

6. Prin încheierea din 12 noiembrie 2024 a Curții de Apel Chișinău s-a restituit cererea de apel depusă de Radu Talmățchi împotriva hotărârii din 01 august 2024 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, în temeiul art. 369 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă (vol. II, f.d. 116-118).

7. La 04 decembrie 2024, Radu Talmățchi a depus prin intermediul oficiului poștal cerere de recurs împotriva încheierii din 12 noiembrie 2024 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea încheierii recurate și restituirea spre rejudecare a problemei soluționate prin încheierea casată (vol. II, f.d. 121, 123 recto-verso).

8. În susținerea recursului a invocat că, încheierea din 12 noiembrie 2024 a Curții de Apel Chișinău este neîntemeiată, deoarece la emiterea acesteia instanța de apel nu a acordat o deplină eficiență prevederilor art. 83 din Codul de procedură civilă, care reglementează instituția taxei de stat și nu s-a expus în privința circumstanțelor invocate în cererea de apel din 22 august 2024.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

9. Art. 425 din Codul de procedură civilă prevede următoarele:

„Termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.”

10. Art. 427 alin. (1) lit.a) din Codul de procedură civilă relevă că:

„Instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea”

11. Art. 10 alin. (1) din Codul de procedură civilă reglementează că:

„sanțiunile procedurale sunt urmările nefavorabile, stabilite de normele de drept procedural civil, care survin pentru subiectul obligat în raport procedural în caz de neîndeplinire sau de îndeplinire defectuoasă a unui act de procedură, precum și în caz de exercitare abuzivă a unui drept procedural.”

12. Art. 16 din Codul de procedură civilă statuează că:

„neexecutarea nemotivată a actelor judecătorești, dispozițiilor, cererilor, delegațiilor, citațiilor, altor adresări legale, precum și lipsa de considerație față de judecată, atrag răspunderea prevăzută în prezentul cod și în alte legi.”

13. Modalitatea de comunicare al actului de procedură, noțiunea termenului procesual precum și efectul expirării acestui termen sun reglementate de prevederile art. 100 alin. (1¹), art. 110, art. 111 alin. (1)-(2), art. 113 din Codul de procedură civilă și sună în modul următor:

„Cererea de chemare în judecată și actele de procedură ale instanței de judecată se comunică autorităților publice, persoanelor juridice de drept privat și avocaților prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, la care aceștia sunt conectați prin adresa electronică indicată în cererea de chemare în judecată, în mandatul de avocat, în alte acte ce atestă utilizarea poștei electronice. Actele de procedură expediate prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor se consideră comunicate.

Termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Actele de procedură se efectuează în termenul prevăzut de lege. În cazul în care nu este stabilit prin lege, termenul de procedură se fixează de către instanța judecătorească.

Termenul de procedură se instituie prin indicarea unei date calendaristice, datei comunicării actului de procedură, a unei perioade sau prin referire la un eveniment viitor și cert că se va produce. În ultimul caz, actul de procedură poate fi efectuat în decursul întregii perioade.

Dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța judecătorească (judecător).”

14. Art. 364 alin. (1) și art. 365 alin. (1) lit. d) din Codul de procedură civilă stipulează că:

„Cererea de apel se depune în scris la instanța judecătorească a cărei hotărâre se atacă, cu plata taxei de stat și/sau a taxei de timbru în cazul în care apelul se impune cu taxă, în condițiile legii.

În cererea de apel se indică motivele de fapt și de drept pe care se întemeiază apelul.”

15. Art. 368 alin. (1) din Codul de procedură civilă prevede că:

„Dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art. 364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat și/sau a taxei de timbru, instanța de apel, în termen de 10 zile de la repartizarea dosarului, dispune printr-o încheiere, fără înștiințarea participanților la proces, să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.”

16. Art. 369 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă relevă că:

„Instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art. 368 alin. (1)...”

MOTIVAREA INSTANȚEI

17. Referitor la termenul de declarare a recursului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție atestă că, potrivit scrisorii de comunicare a actului de procedură cu numărul de ieșire 6684, copia încheierii motivate din 12 noiembrie 2024 a Curții de Apel Chișinău a fost expediată pentru comunicare recurentului la 27 noiembrie 2024, prin intermediul oficiului poștal (vol. II, f.d. 119). Astfel, se consideră că, în speță, calea de atac în ordine de recurs a fost demarată în interiorul termenului legal, deoarece cererea de recurs a fost predată oficiului poștal la 04 decembrie 2024 (vol. II, f.d. 123).

18. Din materialele cauzei reiese cu certitudine că încheierea instanței de apel prin care nu s-a dat curs apelului a fost notificată la 23 octombrie 2024 recurentului Radu Talmățchi, fapt confirmat prin avizul de recepție a trimiterii poștale DS8020360727AS (vol. II, f.d. 114).

19. În condițiile speței, termenul de procedură acordat de Curtea de Apel Chișinău apelantului pentru înlăturarea neajunsurilor la declararea apelului a început să curgă din ziua imediat următoare zilei calendaristice când i-a fost notificată

încheierea de a nu da curs cererii de apel, adică din 24 octombrie 2024, iar ziua limită de îndeplinire a acestui act de procedură fiind ziua de 04 noiembrie 2024, ora 24:00.

20. În condițiile speței, însă, apelantul Radu Talmațchi nu s-a conformat obligațiilor impuse de lege și de Curtea de Apel Chișinău prin încheierea din 02 octombrie 2024 și nu a prezentat instanței de apel cererea de apel motivată și dovada de plată a taxei de stat.

21. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție apreciază ca fiind neîntemeiate argumentele recurentului, precum că instanța de apel nu acordat o deplină eficiență prevederilor art. 83 din Codul de procedură civilă, care reglementează instituția taxei de stat și nu s-a expus în privința circumstanțelor invocate în cererea de apel din 22 august 2024. Or, termenul acordat de instanța de apel întru înlăturarea neajunsurilor ce au servit temei pentru a nu da curs cererii de apel este unul imperativ și peremptoriu, recurentului revenindu-i obligația pozitivă de a se conforma întocmai dispozițiilor instanței de apel și a lichida aceste neajunsuri, în caz contrar, intervenind *uno ictu*, cu titlu de sancțiune procedurală restituirea apelului în temeiul art. 369 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă.

22. Respectiv, având în vedere că Radu Talmațchi nu au înlăturat neajunsurile la declararea apelului, în interiorul termenului acordat de Curtea de Apel Chișinău prin încheierea din 02 octombrie 2024, instanța de apel just și temeinic a restituit cererea de apel.

23. Instanța de recurs notează că, apelantul, fiind interesat în soarta soluționării prezentului litigiu, urma să întreprindă măsurile necesare de a proteja dreptul său de acces la instanță, prin executarea încheierii din 02 octombrie 2024 a Curții de Apel Chișinău, cu prezentarea cererii de apel motivate și a dovezii de plată a taxei de stat în interiorul termenului-limită acordat de instanța de apel pentru lichidarea neajunsurilor la depunerea cererii de apel.

24. Jurisprudența CtEDO reiterează obligația părții de a lua măsurile necesare pentru protecția drepturilor sale de acces la justiție, inclusiv prin manifestarea diligenței în exercitarea drepturilor sale procedurale și a interesului față de soarta dosarului vizat (cauza van Harn vs. Germania, hotărâre din 11 septembrie 2007, cauza Pîrnău ș.a. vs. Republica Moldova, hotărâre din 31 ianuarie 2012 și cauza SA Universul vs. Republica Moldova, hotărâre din 10 iulie 2012).

25. Totuși, „dreptul la o instanță” nu este absolut. Acesta poate fi, prin natura sa, supus limitărilor, deoarece dreptul de acces, prin sine, cere reglementare din partea statului. Garantând părților în litigiu un drept efectiv de acces la o instanță care să hotărască asupra „drepturilor și obligațiilor lor cu caracter civil”, articolul 6 § 1 acordă statului dreptul de a alege liber mijloacele care să fie utilizate în acest scop.

26. În acest sens, Curtea Europeană a statuat că restricția impusă accesului la o instanță judecătorească sau un tribunal nu va fi compatibilă cu articolul 6 § 1, decât

dacă aceasta urmărește un scop legitim și există o proporționalitate rezonabilă între mijloacele folosite și scopul legitim urmărit (a se vedea, *Tinnelly & Sons Ltd and Others și McElduff and Others vs. the United Kingdom*, hotărârea din 10 iulie 1998).

27. Conjunctura relevată profilează faptul că Radu Talmațchi nu a dat dovadă de diligență și interes suficient la utilizarea căilor procedurale de atac a hotărârii judecătorești.

28. În baza celor constatate, Completul de judecată notează că există o proporționalitate rezonabilă între mijloacele folosite și scopul legitim urmărit în situația în care nu a fost efectuată înlăturarea neajunsurilor stabilite în termenul acordat, iar soluția instanței de restituire a apelului nu poate fi privită, în principiu, ca o restricție asupra dreptului de acces la un tribunal.

29. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție atestă că, soluția emisă de către instanța de apel este una întemeiată legal și în corespundere cu circumstanțele cauzei, or, argumentele și probele invocate în susținerea cererii de recurs sunt contrare legislației procesuale și lipsite de relevanță.

30. Ținând cont de cele expuse și în temeiul art. 427 lit. a), art. 428 din Codul de procedură civilă

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Respinge recursul declarat de către Radu Talmațchi împotriva încheierii din 12 noiembrie 2024 a Curții de Apel Chișinău.

Decizia este irevocabilă.

Președinte

Stela Procopciuc

Judecători

Gheorghe Stratulat

Oxana Parfeni